

רבו. מִשׁוּם דִּאֲמַר קוֹדֵשׁ אֲבִירָה הוּא, וְרָדוּ בְּדַגַּת הַיָּם
 וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם. אָמַר, הִיאֵךְ אוֹכֵל לְהַחֲטִיאוֹ וּלְגַרְשׁוֹ
 מִלְּפָנָיו. יָרַד עִם כָּל חַיִּילוֹתָיו וּבִיקֵשׁ לוֹ בְּאֶרֶץ חֶבֶר
 כְּמוֹתוֹ וּמְנוֹ נֶחֱשׁ, וְהָיָה לוֹ דְמוּת גָּמֵל. רָכַב עָלָיו וּבָא לוֹ
 אֶצֶל הָאִשָּׁה. אָמַר לָהּ, אַף כִּי אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ
 מִכָּל עֵץ הַגֵּן. אָמַר אֲבִיקֵשׁ יוֹתֵר וְאוֹסִיף, כִּדִּי שְׂתַגְרַע
 הִיא. אָמְרָה, לֹא מִנְעָנוּ אֱלֹא מֵעֵץ הַדַּעַת אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַגֵּן
 אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִמֶּנּוּ וְלֹא תִגְעוּ בוֹ פֶּן תָּמוּתוּן.
 וְהוֹסִיפָה ב' דְּבָרִים, אָמְרָה מִפְּרִי הָעֵץ אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַגֵּן
 אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ, וְלֹא נֶאֱמַר לָהּ אֱלֹא מֵעֵץ
 הַדַּעַת. וְאָמְרָה, לֹא תִגְעוּ פֶּן תָּמוּתוּן.

מָה עָשָׂה סִמְּאֵל הַרְשָׁע הַלֵּךְ וּנִגַּע בְּאֵילָן וְהוּהָ הָאֵילָן
 צוּחַ וְאָמַר ^(תהלים ל"ו) אֵל תְּבוֹאֲנִי רַגְלִי גָּאוּה וְיָד
 רְשָׁעִים אֵל תְּנִידְנִי, אֵל תִּגַּע בִּי. שְׁנֵאֲמַר וְיָד רְשָׁעִים אֵל
 תְּנִידְנִי. הַלֵּךְ וְאָמַר לְאִשָּׁה, הֲרִי נִגַּעְתִּי בְּאֵילָן וְלֹא מָתִי,
 אַף אֶת תִּגְעֵי בְּאֵילָן וְלֹא תָמוּתִי. הִלְכָה הָאִשָּׁה וּנִגַּעָה
 בְּאֵילָן וּרְאָתָה מִלְּאֵךְ הַמּוֹת בָּא כְּנִגְדָה, אָמְרָה אוֹלִי
 עַכְשָׁיו אֲנִי מָתָה, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה לוֹ אִשָּׁה
 אַחֲרַת וְנוֹתְנָה לְאָדָם הַרִיבִי גוֹרְמַת לוֹ שִׂיאֲכֹל עִמִּי אִם
 נָמוּת, נָמוּת שְׁנִינוּ. וְאִם נִחִיָּה, נִחִיָּה שְׁנִינוּ. וְלִקְחָהּ
 מִפְּרִיו וְנִתְּנָה גַם לְבַעֲלָהּ, נִתְּפָקְחוּ עֵינֵי שְׁנֵיהֶם וְקָהוּ

שְׁנָיו. אָמַר לָהּ מָהוּ זֶה שֶׁהֵאכֵלְתָּנִי שְׁקָהוּ שִׁנִּי, כִּף קָהוּ
 שִׁנִּי כָּל הַבְּרִיּוֹת. יֵשֵׁב לוֹ בְּדִין אֲמַת שְׁנֵאמַר (תהלים ט')
 יִשְׁבֹּת לְכֹסֵא שׁוֹפֵט צְדָק. קָרָא לְאָדָם וְאָמַר לוֹ, לְמָה
 בְּרַחַת מִפְּנֵי. אָמַר לוֹ, אֶת קוֹלְךָ שָׁמַעְתִּי בְּגֹן וְרַעְדוּ
 עֲצָמוֹתַי וְאִירָא כִּי עִירוֹם אָנֹכִי וְאֲחָבֵא. כִּי עִירוֹם אָנֹכִי,
 מִפְּעֻלִי. כִּי עִירוֹם אָנֹכִי, מִצְוֵיִי. כִּי עִירוֹם אָנֹכִי, מִמַּעֲשֵׂי
 וְאֲחָבֵא.

מָה הָיָה לְבוֹשׁוֹ שֶׁל אָדָם עוֹר שֶׁל צְפוֹרָן, וְהַפְּשִׁיטוֹ
 מִעָלָיו. רָאָה עֲצָמוֹ עִירוֹם, שְׁנֵאמַר מִי הִגִּיד לְךָ כִּי
 עִירוֹם אַתָּה. אָמַר אָדָם לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, רְבוּנוּ
 שֶׁל עוֹלָם, כְּשֶׁהֵייתִי לְבִדִּי שָׁמָּה חֲטָאתִי לְךָ, אֵלֶּא הָאִשָּׁה
 שֶׁהִבֵּאתָ לִּי הִיא הִדִּיחָה אוֹתִי מִדְּבָרֶיךָ. שְׁנֵאמַר הָאִשָּׁה
 אֲשֶׁר נָתַתָּ עִמָּדִי הִיא נִתְּנָה לִּי מִן הָעֵץ. אָמַר לָהּ הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, לֹא דִּיִּיךְ שֶׁחֲטָאת אֵלֶּא שֶׁחֲטָאת לְאָדָם.
 אָמְרָה לְפָנָיו רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, הִנְחָשׁ הִשִּׂיאֵנִי לְחֲטוּא
 לְפָנֶיךָ. הִבִּיא שְׁלִשְׁתָּן וְגִזַּר עֲלֵיהֶן גְּזֵרוֹת דִּין ט' קָלִלוֹת
 וּמּוֹת וְהִפִּיל סַמ"אֵל וְאֵת הַכֶּתֶף שֶׁלּוֹ מִמְּקוֹם קְדוּשָׁתָן מִן
 הַשָּׁמַיִם, וְקִצֵּץ רַגְלָיו שֶׁל נֶחֱשׁ וְאִירְרוּ מִכָּל חַיָּה וּמִכָּל
 בְּהֵמָה וּפְקַד עָלָיו שִׁיְהִיָּה מִפְּשִׁיט אֶת עוֹרוֹ אַחַר שִׁבְעַ

שָׁנִים. ע"כ: (עד כאן מזההשמטות)

וַיֹּאמֶר אֵל הָאִשָּׁה אֶף. רַבִּי יוֹסִי אָמַר. בְּאֶף פָּתַח וְאֶף

אֲטִיל בְּעֶלְמָא. אָמַר לָהּ (דף 17 ע"א) לְאַתְתָּא בְּאִלְנָא דָּא בְּרָא
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלָמָא וְדָאִי. אֲכָלוּ מִנִּיהּ וְהֵייתֶם
 כְּאַלְהִים יוֹדְעֵי טוֹב וְרַע. דִּהָא אִיהוּ הָכִי הוּי אֱלֹהִים
 שְׁמִיהּ עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע. וְעַל דָּא וְהֵייתֶם כְּאַלְהִים
 יוֹדְעֵי וְגו'.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לָא אָמַר הָכִי. דְּאֵלוּ אָמַר בְּאִלְנָא דָּא
 בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלָמָא, יְאוּת הוּוּה. כִּי הוּא
 כַּגְּרוֹן בְּיַד הַחוּצָב בּוּ. אֲבָל לָא אָמַר אֱלָא מֵאִלְנָא דָּא
 אֲכַל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּכְדִין בְּרָא עֲלָמָא, וְכָל אוֹמֵן סָנִי
 לְחַבְרִיָּה, אֲכָלוּ מִנִּיהּ וְאַתּוֹן תַּהוֹן בְּרָאן עֲלָמִין. וְעַל דָּא
 כִּי יוֹדַע אֱלֹהִים כִּי בְיוֹם אֲכַלְכֶם מִמֶּנּוּ וְגו' וּבְגִין דְּאִיהוּ
 יָדַע דָּא אֲפַקִּיד לְכוּ עֲלֵיהּ דְּלֹא תִּיכְלוּ מִנִּיהּ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק בְּכֻלָּא מְלִילוּ שְׁקָרָא. בְּשִׁירוּתָא דְּאָמְרוּ
 שְׁקָרָא הוּוּה. דְּכַתִּיב אֵף כִּי אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכַל
 מִכָּל עֵץ הַגֶּן. וְלֹאוּ הָכִי. דִּהָא כְּתִיב מִכָּל עֵץ הַגֶּן אֲכַל
 תֹּאכַל וְכֻלְהוּ שְׁרָא לֵיהּ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי הָא תַּנְיִנָן דְּפַקִּיד לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 עַל עֲבוּדָה זָרָה דְּכַתִּיב וַיִּצּוּ. יי עַל בְּרַכַּת הַשֵּׁם.
 אֱלֹהִים עַל הַדִּינִין. עַל הָאָדָם עַל שְׁפִיכַת דָּמִים. לְאָמַר
 עַל גְּלוּי עֲרִיוֹת. וְכִי כִּמָּה אֵינְשֵׁי הוּוּ בְּעֶלְמָא דְּאִיהוּ
 אֲצַטְרִיךְ דָּא. אֱלָא וְדָאִי כֻלָּא עַל הָאִי אִילְנָא הוּוּה.

בְּגִין דְּבִיה אַחֲדָן כָּל אֲלִין פְּקוּדִין. דְּכָל מָאן דְּנָטִיל
 לִיה בְּלַחֲדוּי עֵבִיד פְּרִישׁוּ. וְנָטִיל לִיה בְּאוּכְלוּסִין
 דְּלַתְתָּא דְּאַחֲדָן בִּיה. וְנָטִיל עֲבוּדָה זָרָה וְשְׁפִיכוּת דְּמִים
 וְגִלּוּי עֲרִיּוֹת. עֲבוּדָה זָרָה בְּאַנּוּן רַבְרַבִּי מִמֶּנּוּן. שְׁפִיכוּת
 דְּמִים בְּהַאי אֵילְנָא תְּלִיין דְּאִיהוּ בְּסִטְר גְּבוּרָה. וְסַמָּא ל
 אַתְּפֻקֵד עַל דָּא. גִּלּוּי עֲרִיּוֹת אִשָּׁה הִיא וְאַנְתְּתָא אֲקָרִי.
 וְאַסִּיר לְזַמְנָא לְאַנְתְּתָא בְּלַחֲוּדָהָא אֲלָא עִם בַּעֲלָהּ דְּלָא
 יְהֵא חֲשִׁיד בְּגִלּוּי עֲרִיּוֹת. וְעַל דָּא בְּכֻלְהוּ אַתְּפֻקֵד בְּהַאי
 אֵילְנָא. כִּיּוֹן דְּאֲכַל מִנִּיהּ בְּכֻלְהוּ עֵבֵר, דְּהֵא כְּלָא אַחֲד
 בִּיה.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר וּדְאִי מְלָה דָּא הָכִי הוּא. דְּאַסִּיר
 לְאַתְיַחְדָּא עִם אַנְתְּתָא בְּלַחֲוּדָהָא אֲלָא אִם כֵּן בַּעֲלָהּ
 עֲמָה. מַה עֵבֵד הֵהוּא רְשָׁע. אָמַר הָא מְטִיתִי לְהַאי אֵילְנָא
 וְלָא מִתִּי אוּף אַתְּ קָרִיב וּמְטִי בִּידְךָ בִּיה וְלָא תִּמּוּת. וּמְלָה
 דָּא הוּא אוּסִיף לָהּ מִגְּרַמִּיתָה.

מִיֵּד וְתֵרָא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב וְגו'. בְּמַה חֲמַאת. אָמַר רַבִּי
 יִצְחָק הֵהוּא אֵילְנָא ^(שְׂדָה) סְלִיק רִיחִין כְּמָא דְּאַתְּ
 אָמַר, ^(בראשית כז) כְּרִיחַ שְׂדֵה אֲשֶׁר בְּרָכוּ יי. וּבְגִין הֵהוּא רִיחַ
 דְּהוּה סְלִיק חֲמַדַּת לִיה לְמִיכַל מִנִּיהּ. רַבִּי יוֹסִי אָמַר
 רְאִיָּה הוּת. אָמַר לִיה רַבִּי יְהוּדָה וְהֵא כְּתִיב וְתִפְקַחְנָהּ
 עֵינֵי שְׁנֵיהֶם. אָמַר לִיה הַאי רְאִיָּה בְּשִׁיעוּרָא דְּאֵילְנָא

נְקַטת לִיָּהּ (נ"א) שִׁיעוּרָא דְלִבָּא הוּת) דְּכְתִיב וּתְרָא הָאִשָּׁה
 דִּיִּיקָא:

וּתְרָא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב. חֲמַאת וְלֹא חֲמַאת. כִּי טוֹב. חֲמַאת
 כִּי טוֹב וְלֹא אֲתִישְׁבֶּת בֵּיהּ. מַה פְּתִיב לְבַתֵּר
 וּתְקַח מִפְּרִיו וְלֹא פְתִיב וּתְקַח מִמֶּנּוּ. וְהִיא אֲתִדְבַקַת
 בְּאַתֵּר דְּמוּתָא. וּגְרִימַת לְכָל עֲלֵמָא מוּתָא. וְאַפְרִישִׁת חֵי
 מִן מוּתָא. וּבְחוּבָא דָּא גְרִים פְּרִישוּתָא לְאַפְרָשָׁא אֲתָתָא
 מִבְּעֵלָהּ. דְּהָא קו"ל מְדַבּוּר לֹא מִתְפָּרֶשֶׁן לְעֲלָמִין. וּמֵאן
 דְּמִפְרִישׁ קוּל מְדַבּוּר אֲתָאֲלִם וְלֹא יְכִיל לְמַלְלָא. וְכִיוּן
 דְּאֲשְׁתַּקֵּל מִנֵּיהּ מְלוּלָא אֲתִייהִיב לְעַפְרָא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן פְּתִיב, (תהלים לט) נְאֻלְמַתִּי דוּמִיָּה
 הַחֲשִׁיתִי מְטוֹב וְכֹאֲבִי נְעַכְרָא. נְאֻלְמַתִּי דוּמִיָּה. הָאִי
 קָרָא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל אָמְרוּ בְּגִלוּתָא. מַאי טַעְמָא בְּגִין
 דְּקוּל מְדַבֵּר לִיָּהּ לְדַבּוּר. כִּיּוּן דְּאִיְהִי בְּגִלוּתָא קוּל
 אֲתִפְרֵשׁ מִינָהּ וּמְלָה לֹא אֲשְׁתַּמַּע וְעַל דָּא נְאֻלְמַתִּי דוּמִיָּה
 וְגו'. מַאי טַעְמָא בְּגִין דְּהַחֲשִׁיתִי מְטוֹב דְּלֹא אֲזִיל קוּל
 בְּהִדָּה. וְיִשְׂרָאֵל אָמְרִי (תהלים סד) לֵךְ דוּמִיָּה תְהִלָּה. מַאי
 דוּמִיָּה, דָּא תְהִלָּה לְדוּד. דְּאִיְהִי דוּמִיָּה בְּגִלוּתָא וּשְׁתִּיקָא
 בְּלֹא קוּל. אָמַר רַבִּי יִצְחָק מַאי לֵךְ. בְּגִינְךָ אִיְהִי דוּמִיָּה
 וּשְׁתִּיקָא דְּאֲסַתְלָקָא מִנָּהּ קוּל.

השלמה מזההשמטות (סימן ל"ה)

וּבְלֹא מְחִיר יִין וְחִלְבֵּי, מַה עֲנִין זֶה אֲצִל זֶה. אָלָא

מִלְמַד שֶׁהַיֵּין הוּא פֶּחַד וְחֶלֶב הוּא חֶסֶד. וּמִפְּנֵי מָה הַזֹּכִיר
 יֵין תְּחִילָה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא קָרוֹב אֵלֵינוּ יוֹתֵר, יֵין וְחֶלֶב
 סֹלֶקָא דְעֵתָךְ, אֵלֹא אֵימָא דְמוֹת יֵין וְחֶלֶב. ע"כ. (עד כאן

מזההשמטות)

וְתִקַּח מִפְּרִיו הָא תַּנְיִנָן סַחֲטָה עֲנָבִים וַיְהִיבֵת לִיהּ וּגְרִימוֹ
 מוֹתָא לְכָל עַלְמָא. דְּהָא אֵילָנָא דָּא בֵּיהּ שְׂרִיא
 מוֹתָא. וְהוּא אֵילָנָא דְשִׁלְטָא בְּלִילִיא. (דף לו ע"ב) וְכֹד אֵיהִי
 שְׁלִטָא כָּל בְּנֵי עַלְמָא טַעְמוֹ טַעְמָא דְמוֹתָא. אֵלֹא אַנּוּן
 בְּנֵי מְהִימְנוֹתָא מְקַדְמֵי וַיְהִיבוּ לִיהּ נַפְשֵׁיהּוּ בְּפִקְדוֹנָא.
 וּבְגִין דְּאֵיהּוּ בְּפִקְדוֹנָא. אֶתְהִדְרוּ נַפְשָׁן לְאַתְרֵיהּוּ. וְעַל
 דָּא (תהלים צב) וַאֲמוֹנְתָךְ בְּלִילוֹת, כְּתִיב.

וְתִפְקַחְנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם. רַבִּי חֲזִיא אָמַר דְּהָא אֶתְפַּקְחוּ
 לְמַנְדַּע בִּישׁוּן דְּעַלְמָא מַה דְּלֹא יִדְעוּ עַד
 הַשְׂתָּא. כִּיּוֹן דִּידְעוּ וְאֶתְפַּקְחוּ לְמַנְדַּע בִּישׁוּ. כִּדִּין יִדְעוּ כִּי
 עְרוּמִים הֵם. דְּאֶבְדּוּ זַהְרָא עֲלָאָה דְּהוּהּ חֲפִי עֲלֵייהּוּ
 וְאֶסְתַּלַּק מִנֵּיהּוּ. וְאֶשְׁתַּאֲרוּ עְרוּמִים מִנֵּיהּ. וַיִּתְּפְרוּ עֲלֵהּ
 תְּאֵנָה. אֶתְדַּבְּקוּ לְאַתְחַפָּאָה בְּאַנּוּן צוּלְמִין דְּהוּוּ אֵילָנָא
 דְּאֶכְלוּ מִנֵּיהּ דְּאֶקְרוּן טְרַפֵּי דְּאֵילָנָא. וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם חֲגוּרוֹת.
 רַבִּי יוֹסִי אָמַר כִּיּוֹן דִּידְעוּ מֵהָאֵי עַלְמָא וְאֶתְדַּבְּקוּ בֵּיהּ.
 חָמוּ דְּהָאֵי עַלְמָא מִתְדַּבֵּר עַל יְדָא דְּאַנּוּן טְרַפִּין דְּאֵילָנָא.
 וְעַבְדּוּ לְהוֹן תּוּקְפָא לְאַתְתַּקְפָּא בְּהוּ בְּהָאֵי עַלְמָא. וְכִדִּין

יָדְעוּ כָּל זַיִינֵי חַרְשֵׁין דְּעֵלְמָא. וּבְעוּ לְמַחְגַּר זַיִינֵין בְּאַנוּן
טְרַפֵּי אֵילָנָא בְּגִין לְאַגָּנָא עַלֵייהוּ.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר כְּדִין תְּלַת עָאֵלוּ בְּדִינָא וְאַתְדָּנוּ.
וְעֵלְמָא תַתְּאָה אַתְלֵטֵיָא. וְלֹא קֵיִמָּא בְּקִיּוּמִיהָ בְּגִין
זוּהָמָא דְנַחֲשׁ עַד דְּקֵיִימוּ יִשְׂרָאֵל בְּטוֹרָא דְסִינֵי. לְבַתֵּר
אַלְבִּישׁ לֹון קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלְבוּשֵׁין דְּמִשְׁכָּא אַתְהֵנִי
מִנֵּייהוּ הָדָא הוּא דְכְּתִיב כְּתָנוּת עוֹר. בְּקַדְמִיתָא הוּוּ
כְּתָנוּת אױר דְּהוּוּ מִשְׁתַּמְשֵׁין בְּהוּ בְּעֵלְאִין דְּלְעִילָא. בְּגִין
דְּמִלְאַכֵּי עֵלְאִין הוּוּ אַתֵּיִן לְאַתְהֵנָא מִהֵהוּא נְהוֹרָא. הָדָא
הוּא דְכְּתִיב, (תהלים ח) וַתַּחֲסֶרְהוּ מֵעַט מַאֲלֵהִים וְכָבוֹד וְהָדָר
תַּעֲטֶרְהוּ. וְהִשְׁתָּא דְחָבוּ כְּתָנוּת עוֹר. דְּעוֹר אַתְהֵנִי מִנֵּייהוּ
וְלֹא נַפְשָׁא.

לְבַתֵּר אױלִידוּ בְּרָא קַדְמָאָה בְּרָא דְזוּהָמָא הוּוּ. תְּרִין
אַתּוּ עֵלְהָ דְחוּהָ וְאַתְעַבְרַת מִנֵּייהוּ וְאױלִידַת תְּרִין.
דָּא נַפֵּק לְזַיִנִיהָ וְדָא נַפֵּק לְזַיִנִיהָ. וְרוּחַ דְּיִלְהוֹן אַתְפְּרָשׁוּ,
דָּא לְסִטְרָא דָּא וְדָא לְסִטְרָא דָּא. דָּא דְמִי לְסִטְרוּי וְדָא
דְּמִי לְסִטְרוּי. מִסְטְרָא דְקִין כָּל מְדוּרִין דְּסִטְרָא דְזַיִינֵין
בִּישֵׁין וְרוּחִין וְשִׁדִּין וְחַרְשֵׁין אַתֵּיִן. מִסְטְרָא דְהַבֵּל סִטְרָא
דְּרַחֲמֵי יִתִּיר וְלֹא בְּשִׁלִּימוּ. חֲמַר טַב בְּחֲמַר בִּישׁ. וְלֹא
אַתְתַּקֵּן בְּהַדִּיָּה עַד דְּאַתָּא שֵׁת וְאַתֵּיִחְסוּ מִנִּיהָ כָּל אַנוּן
דְּרִין דְּזֹכָאֵי עֵלְמָא וּבִיהָ אֲשַׁתִּיל עֵלְמָא. וּמִקִּין אַתֵּיִן כָּל
אַנוּן חֲצִיפִין וְרִשְׁעִים וְחַיִּיבֵי עֵלְמָא.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בְּשַׁעֲתָא דְחַב קִינ הוּוּ מִסְתַּפִּי. בְּגִין
 דְּחָמָא קָמִיה זַיְנִי מִשְׂרִיין מְזַיְינִין וְאַתְיִין לְקַטְלָא
 לִיה. וְכֹד אֶהְדֵּר בְּתִשׁוּבָה מְאִי קָאֵמַר הֵן גִּרְשֵׁת אֹתִי
 הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה וּמִפְּנִיךְ אֶסְתֵּר. מְאִי מִפְּנִיךְ
 אֶסְתֵּר. אֶלָּא אֵהָא סְתִיר מִבְּנֵינָא דִּילִי. רַבִּי אַבָּא אָמַר
 כְּמָא דְאַתְ דָּאֵת אָמַר, (תהלים כב) וְלֹא הִסְתִּיר פָּנָיו מִמֶּנּוּ (שמות א)
 וַיִּסְתֵּר מֹשֶׁה פָּנָיו. וְעַל דָּא וּמִפְּנִיךְ אֶסְתֵּר מֵאֲנֹן פְּנִים
 דִּילָךְ אֵהָא נִסְתֵּר דְּלֹא יִשְׁגַּחֲוֹן בֵּי. וְעַל דָּא וְהִיָּה כָּל
 מוֹצְאֵי יַהֲרֹגֵנִי:

וַיֵּשֶׁם ה' לְקִין אֹת לְבַלְתִּי וְגו'. מְאִי אֹת. אֹת אֶחָד
 מֵעֲשָׂרִין וַתְּרִין אֲתוּוֹן דְּאוֹרֵייתָא יְהַב עֲלֵיה
 לְאַגְנָא עֲלֵיה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מְאִי דְכְּתִיב וַיְהִי בַּהֲיוֹתָם
 בַּשָּׂדֶה. מְאִי בַּשָּׂדֶה. דָּא אֲתָתָא. וְעַל דָּא קָם וּקְטִיל לִיה.
 דְּהָא מִסְטָרָא דָּא יָרִית לְקַטְלָא מִסְטָרָא דְסַמְא"ל דְּגָרִים
 מוֹתָא לְכָל עֲלָמָא. וְקַיִן קִינ לְהַבֵּל עַל נוֹקְבִיָּה. רַבִּי חֵיִיא
 אָמַר הָא חֲזִינָן דְּכְּתִיב וַיַּחַר לְקִין מְאֹד וַיִּפְּלוּ פָּנָיו עַל
 דְּלֹא אֲתַקְבִּיל קָרְבַּנִּיה. אָמַר לִיה הָכִי הוּא וְכֹלָא הוּוּ
 לְקַבְּלֵיה.

וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה מְאִי דְכְּתִיב הֲלֹא אִם תִּיטִיב שְׂאֵת וְאִם
 לֹא תִיטִיב לְפַתַּח חַטָּאת רוּבֵץ. אֶלָּא הָכִי קָאֵמַר
 הֲלֹא אִם תִּיטִיב עוֹבְדֵךְ שְׂאֵת. מְאִי שְׂאֵת. כְּדְכְּתִיב (בראשית

יְתֵר שְׂאת דְהָא בּוּכְרָא שְׁבַחָא אִית לִיה בְּכֻלָּא תְדִיר.
 וְתִלְיִיא בְּעוּבְדוּהִי. וְעַל דָּא אִם תִּיטִיב שְׂאת. וְאִם לֹא
 תִּיטִיב לִפְתַּח חֲטָאת רוּבִץ.

מֵאִי לִפְתַּח. דָּא פְתַחָא (דף 12 ע"א) דְלַעִילָא דְמַנְיָה נְפֻקִין
 דִּינִין עַל עוּבְדִין בִּישִׁין דְעֵלְמָא. פְתַח כְּמָא דְאֵת
 אִמֵר (תהלים קיח) פְתַחוּ לִי שַׁעְרֵי צְדָק. וְלַהֲהוּא פְתַח, חֲטָאת
 רוּבִץ דָּא מִלְאֲךָ הַמּוֹת. וְהוּא זְמִין לְאַתְפְּרַעָא מִינְךָ.
 תָּא חֲזִי, בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה אֲתִילִיד אָדָם. בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה וְדָאי
 רֻזָּא לְעִילָא וְתַתָּא. רֵאשׁ הַשָּׁנָה לְעִילָא. רֵאשׁ הַשָּׁנָה
 לְתַתָּא. (סוף כי תצא) בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה עֵקְרוֹת נְפֻקְדוֹת. מְנַלָן
 דְּבְרֵאשׁ הַשָּׁנָה הָוָה. דְּכְתִיב, (בראשית כא) וַיִּפְקֹד אֶת שָׂרָה
 וַיִּי דִּיִּיקָא דָּא רֵאשׁ הַשָּׁנָה. וּבְגִין דְּנִפִיק אָדָם מְרֵאשׁ
 הַשָּׁנָה (ד"א וּנְפִיק) נְפִיק בְּדִינָא וְעֵלְמָא קִיִּמָּא בְּדִינָא.
 וּבְגִינֵי כֶךָ לִפְתַּח וְדָאי. חֲטָאת רוּבִץ בְּגִין לְאַתְפְּרַעָא
 מִינְךָ. וְאַלִיךָ תְּשׁוּקְתוֹ עַד דְּתִשְׁתַּצִּי.

וְאַתָּה תְּמַשׁוּל בּוּ. רֻזָּא הוּא דְּכְתִיב, (נחמיה ט) וְאַתָּה מְחִיָּה
 אֶת כָּלָם. מְפָאן אִמְרוּ לָא שְׁלִיט קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא אֶלָּא בְּזַמְנָא דִּישְׁתַּצוֹן חִיִּיבֵי עֵלְמָא. וְעַל דָּא פִּיּוֹן
 דְּמִלְאֲךָ הַמּוֹת יִשְׁצִי לֹן. כְּדִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׁלִיט
 עֲלוּי דְלָא יְפוּק לְאַבְאָשָׁא עֵלְמָא דְּכְתִיב וְאַתָּה תְּמַשְׁל בּוּ
 (בתיובתא) וְאַתָּה דִּיִּיקָא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק בְּקוּטְרָא דְּפִלְגָא קַפְסִירָא (קֶסְטִירָא) שְׁכִיתָ.
 רַבִּי יְהוּדָה אָמַר וְאַתָּה תִּמְשַׁל בּוֹ בְּתִיּוּבָתָא. רַבִּי
 יוֹסִי אָמַר כִּד הוּוּ אֲנוּן דְּרִין דְּקִין אֲזִלִּין בְּעֵלְמָא הוּוּ
 מְטֻרְטְשֵׁי אֲרַעָא וְהוּוּ דְּמִיִּין לְעֵלְאִי וְתַתְּאִי. אָמַר רַבִּי
 יִצְחָק עֲזֹ"א וְעֲזֹא"ל כִּד נִפְלוּ מֵאַתָּר קְדוּשַׁתִּיהוּ
 מְלַעִילָא, חָמוּ בְּנַת בְּנֵי נִשָּׂא וְחָטְאוּ וְאוּלִידוּ בְּנִין, וְאֵלִין
 הוּוּ נְפִילִים דְּכֹתִיב הַנְּפִילִים הָיוּ בְּאֶרֶץ.

רַבִּי חֵיָא אָמַר בְּנוֵי דְּקִין הוּוּ בְּנֵי אֱלֹהִים. דְּהָא כִּד אָתָּא
 סַמָּא"ל עַל חוּה אֲטִיל בַּה זוּהָמָא וְאַתְעֵבְרַת
 וְאוּלִידַת לְקִין. וְחִיזוּ דִילִיָּה לָא הָוּת דְּמִי לְשָׂאָר בְּנֵי
 נִשָּׂא. וְכָל אֲנוּן דְּאַתְיִין מִסְטָרָא דִילִיָּה לָא הוּוּ אֶקְרוּן
 אֶלָּא בְּנֵי הָאֱלֹהִים.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר וְאִפִּילוּ אֲנוּן (בְּנֵי) נְפִילִים הָכִי אֶקְרוּן.
 הֵמָּה הַגְּבוּרִים. שְׁתִּין הוּוּ בְּאֲרַעָא כְּחוּשְׁבָן
 דְּלַעִילָא. כְּתִיב הֲכָא הֵמָּה הַגְּבוּרִים אֲשֶׁר מֵעוֹלָם וְכֹתִיב
 הָתָם (שִׁיר הַשִּׁירִים ג) שְׁשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב לָהּ. רַבִּי יוֹסִי אוֹמַר
 הֵמָּה הַגְּבוּרִים אֲשֶׁר מֵעוֹלָם מִמֶּשׁ. מֵעוֹלָם דִּיִּיקָא. אֲנִשֵׁי
 הַשֵּׁם, מֵאִי שֵׁם דָּא הוּא עוֹלָם דְּקֶאֱמָרָן. אֲנִשֵׁי הַשֵּׁם
 דִּיִּיקָא. כְּתִיב הֲכָא אֲנִשֵׁי הַשֵּׁם וְכֹתִיב הָתָם (וִיקְרָא כד) בְּנִקְבוּ
 שֵׁם, וְכֹתִיב, (וִיקְרָא כד) וַיִּקְוֹב בֶּן הָאִשָּׁה הַיִּשְׂרָאֵלִית אֶת
 הַשֵּׁם.

השלמה מההשמטות (סימן ל"ו)

רַבִּי חֵיִיא אָמַר מַעֲוֹלָם דָּא הוּוּ, וְגוּבְרִין גְּבֻרִין דְּסִטְרָא
 בִּישָׂא הוּוּ, דְּכְתִיב אַנְשֵׁי הַשָּׁם. אַנְשֵׁי שֵׁם לֹא
 כְּתִיב, אֲלֵא אַנְשֵׁי הַשָּׁם כְּגוֹנָא דָּא כְּתִיב, זְכוֹר רַחֲמֶיךָ
 יְיָ וַחֲסַדֶיךָ כִּי מַעֲוֹלָם הֵמָּה, מַעֲוֹלָם וַדַּאי נָטַל לֹוֹן קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, וְאִינוֹן אֲבָהֶן קַדְמָאֵי לְמַהוּי רְתִיכָא קַדִּישָׁא
 לְעִילָא. אָמַר רַבִּי יִצְחָק מַעֲוֹלָם דָּא אִיהוּ מְטָתוֹ שְׁלֹשְׁלֻמָּה

דְּכְתִיב וְכוּ': (עד כאן מההשמטות)

רַבִּי חֵיִיא אָמַר מַעֲוֹלָם מִמֶּשׁ הוּוּ. וּמַעֲוֹלָם דְּלִתְתָּא נָטַל
 לֹוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּמָא דְאַתְּ אָמַר (דָּא הוּוּ וְגוּבְרִין

גְּבֻרִין דְּסִטְרָא בִּישָׂא הוּוּ דְּכְתִיב אַנְשֵׁי שֵׁם אַנְשֵׁי הַשָּׁם לֹא כְּתִיב אֲלֵא אַנְשֵׁי שֵׁם כְּגוֹנָא דָּא
 כְּתִיב) (תהלים כה) זְכוֹר רַחֲמֶיךָ יְיָ וַחֲסַדֶיךָ כִּי מַעֲוֹלָם הֵמָּה.
 מַעֲוֹלָם וַדַּאי. וּמַעֲוֹלָם דְּלִתְתָּא נָטַל לֹוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא. וְאִינוֹן אֲבָהֶן קַדְמָאֵי לְמַהוּי רְתִיכָא קַדִּישָׁא לְעִילָא.
 אוּף הָכָא הֵמָּה הַגְּבוּרִים אֲשֶׁר מַעֲוֹלָם. מַעֲוֹלָם וַדַּאי נָטַל
 לֹוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. רַבִּי יִצְחָק אָמַר מַעֲוֹלָם (ובמאי הוּא)
 דָּא מְטָתוֹ שְׁלֹשְׁלֻמָּה דְּכְתִיב, (שיר השירים ג) שְׁשִׁים גְּבוּרִים
 סָבִיב לָהּ. רַבִּי אַחָא אָמַר כְּלָהּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים אֶקְרוּן (ד"א

ל"ג דְּהָא עַד לֹא אֲתַבְּסַמַּת). (חסר כאן עיין סוף הספר):

תּוֹסֵפְתָא

אָמְרוּ רַבּוּתֵינוּ ז"ל בְּשַׁעֲתָא דְּכָרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאָדָם בְּרַא לִיהּ
 בְּגִינְתָא דְּעֵדוֹן וְצוּהוּ עַל שְׁבַע מְצוּוֹת. חָב וְאַתְגַּרְשׁ מִגִּינְתָא דְּעֵדוֹן. וְתַרִּי
 מְלֹאכֵי שְׂמִיא עֲזָא וְעֲזָאֵל אָמְרוּ קָמֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֵלוּ הוּינָא אֲנִן

בְּאַרְעָא הוּינָא זְכָאין. אָמַר לְהוּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכִי אַתּוּן יְכַלִּין עַל
 יִצְרָא בִישָׁא, אָמְרוּ קַמֵּיהּ יְכַלִּין. מִיַּד אֶפִּיל לֹון קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּמָא
 דְּאַתְּ אָמַר הַנְּפִילִים הָיוּ בְּאַרְץ וּכְתִיב הַגְּבוּרִים וְגו'. וּבִשְׁעַתָּא דְנַחְתּוּ
 לְאַרְעָא עָאל בְּהוּ יִצְרָא בִישָׁא שְׁנַאֲמַר וַיִּקְחוּ לָהֶם נָשִׁים מְכַל אֲשֶׁר
 בְּחָרוּ, חֲבוּ וְאַתְעֲקְרוּ מִקְדוּשְׁתֵּיהוּ, (עד כאן התוספתא)

תָּא חַזִּי, כְּלִהוּן נְטִיעֵן הָיוּ סְתִימִין רְשִׁימִין דְּקִיקִין
 בְּאַתְרָא חָד. לְבַתַּר עֲקָרָן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 וְאַשְׁתִּיל לֹון בְּאַתַּר אַחְרָא וְאַתְקִימוּ. רַבִּי יִיסָא שָׂאל
 מֵאִי דְכְתִיב זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם בְּיוֹם בְּרוּא אֱלֹהִים
 אָדָם בְּדַמוֹת אֱלֹהִים עָשָׂה אוֹתָם זָכָר וּנְקֵבָה בְּרָאָם וַיְבָרֶךְ
 אוֹתָם. אָמַר לִיה רַבִּי אַבָּא רִזָּא עֲלָאָה הוּא. תְּנִינָן תְּלַת

סְפָרִין פְּתִיחַן בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה חַד דְּצַדִּיקִים גְּמוּרִים (דף 12 ע"ב)
 וְכו'. סֵפֶר עֲלָאָה דְהָא מְנִיָּה נֶפֶק כְּלָא. נֶפֶיק מְנִיָּה כְּתִיבָה.
 סֵפֶר אֲמֻצְעִיתָא כְּלָלָא דְעֵילָא וְתַתָּא (ס"א) סֵפֶר דְּאִיהוּ
 כְּלָלָא דְלְעֵילָא וְתַתָּא וְאַחִיד לְכָל סְטָרִין רִזָּא וְכו') (כפי זה

התקון נמצא בשני ספרי היד) (ואחיד לכל סטריין רזא דאדם קדמאה, ספר תליתאה דאקרי
 (נ"א ואקרי) תורה) דתורה שֶׁבְּכַתֵּב אָדָם קְדַמָּאָה. סֵפֶר (ס"א
 תליתאה) דאקרי תולדות אדם ונדא איהו דצדיקים
 גְּמוּרִים. הֵדָּא הוּא דְכְתִיב זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם דָּא צַדִּיק
 וְדָאִי דְעֵבִיד תּוֹלְדוֹת.

בְּיוֹם בְּרָא אֱלֹהִים אָדָם בְּדַמוֹת אֱלֹהִים. דְּהָא וְדָאִי כְּדִין
 אַתְתַּקֵּן כְּלָא לְעֵילָא וְתַתָּא וְאַתְקִימוּ בְּדוּגְמָא
 חָדָא. זָכָר וּנְקֵבָה בְּרָאָם סְתָם חַד אֶתְכַלִּיל בְּחַד.

מִתְנִיתִין (ד"א וכו') פְּתִיב, (משלי יח) מְגִדֵּל עוֹז שֵׁם יי בּוּ יְרוּץ
צְדִיק וְנִשְׁגָּב. דָּא הוּא סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם דְּרַהִיט בְּהַהוּא
מְגִדֵּל (צו ב). הַאי מְגִדֵּל מֵאֵי עֲבִידְתִּיהָ. אֵלָא דָּא הוּא
מְגִדֵּל דְּיֹד. וְדָא הוּא מְגִדֵּל עוֹז שֵׁם יי. וְכֹלָא חַד. הַכָּא
יְדִיעָא לְבִנֵי מְהִימְנוּתָא

מבש	עוי	מיין
גרג	ווה	יצד
דצב	זדו	היי
לקה	שוה	ונק

דָּא הוּא וְדָאֵי סֵפֶר
תּוֹלְדוֹת. (אית דלא גרסי) (אדם לבני
מְהִימְנוּתָא סודו מְגִדֵּל עוֹז שֵׁם יי בּוּ יְרוּץ
צְדִיק וְנִשְׁגָּב יְהוּ"ה צְדִיק) (אדם לבני
מְהִימְנוּתָא).

וְאָמַר רַבִּי אַבָּא (לקמן נה ב) סֵפֶר וְדָאֵי (נְחֻתוֹ) (נְחִית) לִיָּה לְאָדָם
הָרֵאשׁוֹן. וְבִיָּה הָוָה יְדַע חֲכָמְתָא עֲלָאָה. וְסִפְרָא דָּא
מָטָא לְבִנֵי אֱלֹהִין חֲפִימֵי דָּרָא. וּמָאן דְּזָכִי לְאִשְׁגָּחָא בֵּיה
יְדַע בֵּיה חֲכָמָה עֲלָאָה. וּמִשְׁגִּיחִין בֵּיה וְיַדְעִין בֵּיה. וְסִפְרָא
דָּא נְחִית לִיָּה מְאָרִי דְרִזִּין. וְתִלַּת שְׁלִיחִין מִמֶּנּוּ קָמִיהָ.
וּבִשְׁעָתָא דְנִפְק אָדָם מִגְּנָתָא דְעֵדָן אַחִיד בְּהַהוּא סִפְרָא.
כַּד נִפִּיק (מִיָּבִיָּה) טָאָס מִנִּיָּה (לְתַרְעָא) צְלִי וּבְכִי קָמִי מְאָרִיָּה
וְאִתִּיבּוּ לִיָּה כְּמִלְקָדְמִין. בְּגִין דְּלָא תַתְנַשִּׁי חֲכָמְתָא מִבְּנֵי
נְשָׂא וְיִשְׁתַּדְּלוּן לְמַנְדַּע לְמְאָרִיָּהוּן.

וְכֵן תְּנִינן סֵפֶר הָוָה לִיָּה לְחַנוּךְ. וְדָא סֵפֶר מְאָתֵר דְּסִפְרָא
דְּתּוֹלְדוֹת אָדָם הָוָה. וְדָא הוּא רִזָּא דְּחֲכָמְתָא. דְּהָא
מְאָרְעָא אֶתְנַטִּיל הָדָא הוּא דְכָתִיב וְאִינְנוּ כִּי לְקַח אֹתוֹ

אַלְהִים. וְהוּא הַנְּעַר. כְּדַכְּתִיב, (משלי כ"ב) חֲנוּךְ לַנְּעַר עַל פִּי
דְרָכּוֹ.

וְכָל גְּנֹזֵי עֲלָאֵי אֶתְמַסְרֵן בִּידֵיהָ. וְדָא מְסִיר וְיֵהִיב וְעֵבִיד
שְׁלִיחוּתָא. וְאַלְף (לקמן נו) מִפְתָּחֵן אֶתְמַסְרֵן בִּידֵיהָ.
וּמָאָה בְּרַכָּאן נְטִיל בְּכָל יוּמָא וְקִשְׁיִר קִשְׁיִרִין לְמֵאֲרִיָּה.
מִעֲלָמָא נְטִיל לִיָּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְשִׁמוּשֵׁיהָ הֵדָא הוּא
דְכְּתִיב פִּי לְקַח אוֹתוֹ אֱלֹהִים.

וּמִן דָּא אֶתְמַסֵּר סִפְרָא דְאֶקְרִי סִפְרָא דְחֲנוּךְ. בְּשַׁעְתָּא
דְאַחִיד לִיָּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַחְמִי לִיָּה כָּל גְּנֹזֵי
עֲלָאֵי. אַחְמִי לִיָּה אֵילְנָא דְחַיִּי בְּגוֹ מְצִיעוֹת גְּנָתָא וְטִרְפוּי
וְעֵנְפוּי. וְכֹלָא חֲמִינֵן בְּסִפְרֵיהָ. וְכַאֲיִן אֲנֹן חֲסִידֵי עֲלָאִין
דְחֻכְמָתָא עֲלָאָה אֶתְגְּלִי לְהוּ וְלֹא אֶתְנַשִּׁי מִנִּיָּהוּ לְעֲלָמִין
כְּמָא דְאֵת אָמַר, (תהלים כד) סוּד ה' לִירָאִיו וּבְרִיתוֹ
לְהוֹדִיעֵם:

וַיֹּאמֶר יי לא ידון רוּחִי בְּאֲדָם לְעוֹלָם בְּשָׁגָם הוּא בְּשָׁר
וְגו'. (חסר) רַבִּי אַחָא אָמַר בְּהֵהוּא זְמַנָּא הוּוּה הֵהוּא
נִהְרָא דְנַגִּיד וְנַפְיָק, אֶפְיָק רוּחָא עֲלָאָה מֵאֵילְנָא דְחַיִּי
וְאֶרִיק בְּאֵילְנָא (דִּשְׁרִיָּא בִּיהַ מוֹתָא) (מֵאֵילְנָא דְמוֹתָא) וְאֶתְמַשְׁכֵּן רוּחִין
בְּגוֹוִיָּהוּ דְבְּנֵי נְשָׂא יוּמִין (זְמַנִּין) סְגִיאִין. עַד דְסִלְקוּ בִישׁוּן
וְאֶתְעַתְדוּ לְפִתְחָא. כְּדִין אֶסְתַּלַּק רוּחָא עֲלָאָה מֵהֵהוּא
אֵילְנָא בְּשַׁעְתָּא דְפִרְחָא נְשַׁמְתִּין בְּבְנֵי (מִבְּנֵי) נְשָׂא הֵדָא הוּא

דְּכָתִיב לֹא יִדוֹן רוּחִי בְּאָדָם לְעוֹלָם. לְמִיָּהֵב לְעוֹלָם
בְּשַׁעֲתָא דְּפִרְחוּ נְשָׁמַתִּין בְּבְנֵי נֶשָׂא.

בְּשֵׁגָם הוּא בֶּשֶׁר רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר (דְּבִי רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר) (לְקַמֵּן
צ"ח ע"א) בְּשֵׁגָם דָּא מִשָּׁה. דְּאִיהוּ נְהִיר לְסִיְהָרָא.

וּמַחִילָא דָּא קַיִימִין בְּנֵי נֶשָׂא בְּעֵלְמָא יוּמִין (זְמַנִּין) סְגִיִּיאִין.
וְהָיוּ יָמָיו מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה, רִמְזוּ לְמִשָּׁה דְּעַל יְדֵיהּ תּוֹרָה
אֲתִיְהִיבַת. וּכְדִין יָרִיק (ס"א זָרִיק) חֵיִין לְבְנֵי נֶשָׂא מִהָהוּא
אֵילָנָא דְּחֵיִין. וְכֹךְ הָוּה. אֵלְמָלָא דְּחָבוּ יִשְׂרָאֵל הַדָּא הוּא
דְּכָתִיב (שְׁמוֹת ל"ב) חָרוֹת עַל הַלְּחוֹת, חָרוֹת מִמְּלֶאךָ הַמּוֹת.
דְּהָא אֵילָנָא דְּחֵיִי הָוּה מְשִׁיךְ לְתַתָּא.

וְעַל דָּא בְּשַׁגָּם דְּאִיהוּ בֶּשֶׁר קַיִימָא מְלָה לְאַרְקָא
(לְאַתְרַחְקָא) רוּחָא דְּחֵיִי. בְּשַׁגָּם אָחִיד לְתַתָּא אָחִיד

לְעֵילָא. וְעַל דָּא תְּנִינֵן מִשָּׁה לָּא מִית אָלָא אֲתַכְנִישׁ (דף לח
ע"א) מְעֵלְמָא וְהָוּה נְהִיר לְסִיְהָרָא. דְּהָא שְׁמִשָּׂא אַף עַל גַּב
דְּאֲתַכְנִישׁ מְעֵלְמָא לָּא מִית אָלָא עָאֵל וְאַנְהִיר לְסִיְהָרָא.
כֹּךְ מִשָּׁה. דְּבַר אַחַר בְּשַׁגָּם הוּא בֶּשֶׁר בְּמִשְׁיָכוּ דְּרוּחָא
בְּבְנֵי נֶשָׂא זְמָנָא רַבָּה אֲתַהֲדַר לְמַהוּי בֶּשֶׁר לְאַתְמִשְׁכָּא
בְּתַר גּוּפָא וְלֹא שְׁתַּדְלָא בְּעוּבְדִין דְּהָאִי עֵלְמָא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק כָּל (לְקַמֵּן נַה ב דָּרִין דְּאֲשַׁתְּכְּלוּ מִשַׁת כְּלָהוּ צְדִיקֵי וְחֹסֵדִי.

לְבַתַּר אֲתַפְּשׁוּ וְאוּלִידוּ וְאוּלִיפוּ אוּמְנוּתָא (וְחֻכְמָתָא) דְּעֵלְמָא לְשַׁצָּאָה

בְּרוּמְחִין וְסִיִּיפִין. עַד דְּאֲתָא נַח וְאַתְקִין לֹון תְּקוּנָא